

**Routekaart
team Handhaving
2024-2026**
gemeente Dordrecht

Voorwoord

Een veilige, fijne woon- en leefomgeving... dat willen we toch allemaal? Toch zien we dat niet iedereen hetzelfde omgaat met het gebruik van de openbare ruimte. Geen rekening houden met anderen, regels aan de laars lappen, rommel op straat gooien of spullen slopen. Met als gevolg: overlast, ergernis en een onveilig of onbehaaglijk gevoel bij mensen die hiermee geconfronteerd worden.

Onze handhavers zetten zich iedere dag met veel bevoegenheid in om de veiligheid en leefbaarheid te verbeteren. Het zijn onze 'ogen en oren.. en vaak ook handjes' op straat. Het vraagt om veelzijdigheid. Van het corrigeren van overlastgevende jeugd, het terugdringen van fout parkeren, het achterhalen wie zwerfval achterlaat in een bepaalde straat en het voeren van een leuk gesprek met inwoners die vaak waardevolle informatie hebben.

Geen dag is hetzelfde. Elke situatie vraagt weer om een andere benadering. Onze handhavers moeten beschikken over inlevingsvermogen en helaas ook een dikke huid. Aan dat laatste zitten zeker wel grenzen. Onacceptabel gedrag beantwoorden we altijd met gepaste maatregelen zoals het doen van aangifte en de dader laten opdraaien voor eventuele schade.

Het team Handhaving in Dordrecht heeft een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Zo zijn we van een meldingsgerichte organisatie naar een wijkgerichte en doelgerichte organisatie gegaan. De handhavers zijn grotendeels in dienst gekomen van de gemeente en worden steeds meer vaste gezichten in de wijken. 'We' zijn er op die manier sneller bij. Het lukt steeds beter om -samen met onze partners- problemen vroeg te signaleren en aan te pakken voordat ze groot en onbeheersbaar worden.

Die ontwikkeling is ingezet, maar willen we zeker ook verder doortrekken. Daarom ook dit handhavingsplan in de vorm van een routekaart. Hierin kijken we vooruit naar de stappen die we de komende jaren gaan zetten en naar welke doelen we daarbij voor ogen hebben. We vertellen ook graag welke kernwaarden de handhavers elke dag weer uitdragen. Want die laten wat mij betreft ook zien waarom we zo trots op ze mogen zijn: onze handhavers zijn zichtbaar & aanspreekbaar, integer, professioneel, slagvaardig en gastheer oftewel echte ambassadeurs voor de stad!

Marc Merx

Wethouder Handhaving & Toezicht

De afgelopen jaren is er veel veranderd in de wereld van handhaving openbare ruimte en de ontwikkelingen staan niet stil. In deze routekaart staat waar we vandaan komen, waar we nu staan, waar we van zijn (inclusief visie en kaders) en waar we naartoe gaan (prioriteiten en ontwikkelthema's). Voorts zijn enkele aanvullende bijlagen opgenomen als achtergrondinformatie bij deze routekaart.

Deze routekaart dient ook als onderbouwing om de gereserveerde middelen voor handhaving uit het Politiek Akkoord 2022-2026 te verzilveren. De middelen willen we enerzijds gebruiken voor de inzet op de prioriteiten in de wijken door tijdelijk meer handhavers zichtbaar op straat te hebben. Anderzijds door met extra (beleids) ondersteuning en met data en technologie te investeren in de doorontwikkeling van het team en de organisatie van handhaving en daarmee in het vergroten van de efficiency en effectiviteit.

Inhoud

Waarom handhaven?	5
Waar komt handhaving vandaan?	6
Waar staat het team Handhaving nu?	7
Waar is het team Handhaving van?	8
Visie en uitgangspunten handhaving	10
Kaders, strategie en beleidsregels handhaving	12
Waar gaat handhaving zich op richten?	13
Ontwikkelthema's team Handhaving	16
Bijlagen	20
Bijlage 1: Bevoegdheden team Handhaving	21
Bijlage 2: Kernwaarden team Handhaving	22
Bijlage 3: Wettelijke kaders handhaving	24

Waarom handhaven?

Om te zorgen voor een veilige, gezonde en leefbare omgeving hebben we in Nederland nationaal en lokaal beleid en regels opgesteld hoe onze leefomgeving eruit moet zien en wat we daarin van elkaar mogen verwachten. Met toezicht en handhaving worden inwoners, bedrijven en instellingen gestimuleerd zich aan deze regels te houden. Toezicht en handhaving draagt bij aan het in stand houden en versterken van de geloofwaardigheid van wet- en regelgeving. Dit versterkt ook de geloofwaardigheid van het bestuur. Zonder handhaving verworden wetten, APV-regels en lokaal beleid al snel tot de zogenaamde 'papieren tijgers' en gaat dat ten koste van de leefbaarheid en veiligheid.

Gemeentelijke handhaving waarborgt de rechtsgelijkheid; zonder handhaving hebben mensen die regels overtreden een oneerlijk voordeel ten opzichte van degenen die zich wel netjes aan de regels houden. Dat is niet wenselijk. In Dordrecht zijn iedere dag diverse instanties actief met het houden van toezicht en uitvoeren van handhaving. Denk aan de politie, milieu-inspecteurs van Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ), de inspecteurs van Bouw- en woningtoezicht en de leerplichtambtenaren. Elke instantie voert toezicht en handhavingstaken uit in het domein en/of de wettelijke taak waarvoor zij als toezichthouder of handhaver bevoegd zijn.

Waar komt handhaving vandaan?

De gemeente Dordrecht heeft als eerste gemeente in Nederland vanaf 1989 stadswachten in de binnenstad ingezet. In 2001 versmolt bureau Stadswacht samen met de bureaus Parkeercontrole en Milieucontrole van de politie tot de afdeling Toezicht, als één gemeentelijke afdeling. Vanaf 2005 waren de stadswachten in alle wijken van Dordrecht werkzaam. De toezichthouders mochten in 2010 daadwerkelijk bekeuren. Het was 2011 dat de afdeling Toezicht losgekoppeld werd van de sector Publieksdiensten en een intern zelfstandig bedrijf werd. In 2015 heeft de gemeente Dordrecht vervolgens de keuze gemaakt om handhaving in de openbare ruimte te transformeren naar een regieorganisatie bij de sector Stadsbeheer. Als onderdeel van de transformatie werd besloten het grootste gedeelte van de handhavingstaken onder te brengen bij een extern beveiligings- en handhavingsbedrijf. Vanaf oktober 2016 huurde de gemeente Dordrecht handhavers in bij een marktpartij. Voor het eerst werd de handhaving van de openbare ruimte binnen Dordrecht grotendeels uitgevoerd door inhuurkrachten. Begin 2017 is het team Handhaving, Markten, Brugbediening gevormd, vanaf 2018 onder het cluster Wijken. In 2021 is de aanbeveling van de marktpartij geëvalueerd met als belangrijkste aanbevelingen:

- meer eenduidigheid creëren in de aansturing van handhavers in de operatie;
- investeer in de afstemming en samenwerking op strategisch (beleids) niveau met interne en externe ketenpartners;
- beschikbare data meer benutten voor het effectief en efficiënt inzetten van handhavers, voor communicatie en verantwoording over de inzet;
- de uitstroom beperken door bijvoorbeeld een beter carrièreperspectief te bieden met opleidingen en salaris;
- meer ruimte bieden in het contract voor groei of krimp van het aantal ingehuurde handhavers door ruime financiële boven- en ondergrenzen aan te geven, en;
- heldere verdeling van rollen, taken en verantwoordelijkheden voor sturing op de algehele capaciteitsplanning.

Als eerste stap om te voldoen aan deze aanbevelingen is in 2022 besloten om handhavers weer in eigen dienst te nemen. Gedurende 2023 is geïnvesteerd in het transformeren van het team van geschikte inhuurkrachten naar eigen medewerkers. Om in de tussentijd de continuïteit van de bezetting te waarborgen is opnieuw een samenwerking met een andere marktpartij aangegaan. Deze overeenkomst loopt tot medio 2027.

Inhoudelijk was de focus van handhaving het vergroten van de leefbaarheid. De inzet bestond uit het leveren van een bijdrage aan een schone, hele, veilige en bereikbare openbare ruimte. Handhaving openbare ruimte richtte zich op de aanpak van overlast en andere feiten die de leefbaarheid aantasten binnen de openbare ruimte. Het klassieke beeld hiervan is de aanpak van parkeerproblematiek, hondenoverlast en het aanspreken van overlastgevende personen.

In toenemende mate is toezicht en handhaving een taak geworden van de gemeente. Enerzijds had en heeft dit te maken met het feit dat de gemeente de regie heeft op de veiligheid in de gemeente. Anderzijds had dit te maken met de reorganisatie bij de politie en het feit dat meer nadruk kwam te liggen op de opsporende taak en iets minder op de handhavende taak. Bepaalde taken van de politie, zoals 'kleine' ergernissen, veel voorkomende lichtere overtredingen en sociaal hinderlijk gedrag, werden minder als haar kerntaken beschouwd. De laatste jaren kwamen daar andere ontwikkelingen bij zoals personeelstekort, een toename van taken rondom het voorkomen en bestrijden van de zware criminaliteit (zoals cybercrime, terrorisme en ondermijning) en een stijging van het bewaken en beveiligen van personen. Als gevolg hiervan hebben de handhavers de afgelopen tien jaar steeds meer taken en bevoegdheden gekregen.

Waar staat het team Handhaving nu?

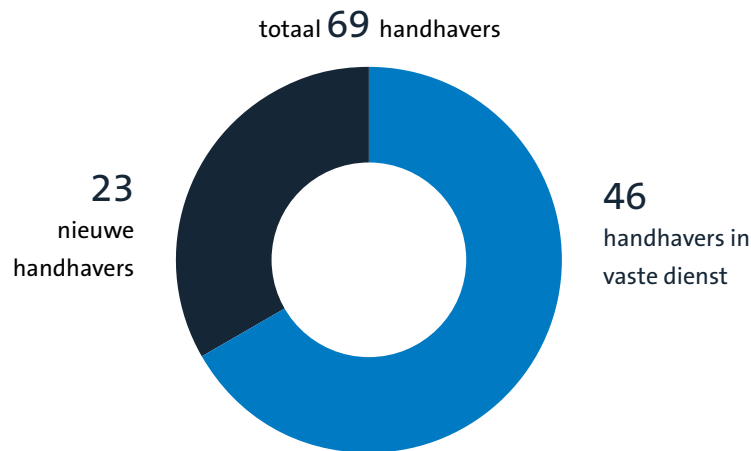
Zoals het Politiek Akkoord (PA) 2022-2026 aangeeft willen we een veilige, leefbare en levendige stad zijn. We investeren in de wijkveiligheid en de leefbaarheid in de directe woon- en leefomgeving. Mensen moeten zich veilig en op hun gemak voelen in onze stad. Onze handhavers zijn de ogen en oren van én voor de wijk.

In het PA is daarom afgesproken om het aantal handhavers uit te breiden en om de zichtbaarheid en aanspreekbaarheid te vergroten. Er zijn inmiddels 46 handhavers in vaste dienst bij de gemeente. Drieëntwintig nieuwe handhavers zijn ingehuurd die - als zij goed functioneren - na één jaar ook een contract voor onbepaalde tijd krijgen. In totaal zijn er 69 handhavers in Dordrecht werkzaam (alle personeelscijfers peildatum 1 februari 2024). Gelijktijdig wordt rekening gehouden met de gespannen arbeidsmarkt voor handhavers, waarbij personeel sneller wisselt van werkgever. Daarom investeren we in onze handhavers, onder andere middels het aanbieden van een gedegen begeleiding door de teamcoördinatoren en extra trainingen naast het verplichte opleidingsprogramma, zodat zij zich verbonden voelen aan- en gewaardeerd voelen door de organisatie.

Naast de reguliere leefbaarheidsvraagstukken zijn er specialisaties bijgekomen zoals Alcoholwetcontroles en cameratoezicht. Ook voeren de handhavers samen met andere ketenpartners integrale controles uit in het kader van ondermijning en mensenhandel/arbeidsuitbuiting en is er vanuit het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Dordt West (onderdeel Preventie met Gezag) een jeugdboa actief. Voorts zijn twee zogenaamde groene boa's actief, die onder andere worden ingezet in de Biesbosch en op het water.

De capaciteit is afgestemd op de wijk. Doordat de handhavers in dezelfde wijk werkzaam zijn, zijn vaste gezichten gecreëerd die bekend zijn met/in de wijk. De handhavers zijn zichtbaar aanwezig, voornamelijk lopend of fietsend. In de zichtbaarheid op straat is veel veranderd met een goed uitgerust en herkenbaar uniform en herkenbare voertuigen. De wijkhandhavers zijn tevens actief op sociale media en participeren in wijkoverleggen. Bedoeld om meer vertrouwen bij inwoners en ondernemers te creëren, waardoor de handhavers gemakkelijker en sneller worden aangesproken en zij eerder handhaven om (grotere) problematiek te voorkomen. Er is sinds het Politiek Akkoord gewerkt aan kwaliteit, stabiliteit en vaste gezichten in de wijk en dit bouwen we de komende periode nog verder uit.

Waar is het team Handhaving van?

De focus van handhaving openbare ruimte is nog steeds het vergroten van de leefbaarheid en daarmee een bijdrage leveren aan een schone, hele, veilige en bereikbare openbare ruimte. Handhaving openbare ruimte richt zich daarbij op de aanpak van overlast en andere feiten die de leefbaarheid aantasten binnen de openbare ruimte zoals de aanpak van parkeerproblematiek, hondenoverlast, afval en het aanspreken van overlastgevende personen. Echter, de inzet is breder. Zo houden de handhavers toezicht en handhaven zij onder andere ook op Apv-vergunningen, Alcoholwet, winkeltijden, kansspelen, binnenwateren en opkopers. Waar nodig verlenen de handhavers ook eerste hulp en assisteren zij de hulpdiensten bij incidenten en calamiteiten.

De handhavers verzorgen zelf de afhandeling van fiscale, bestuursrechtelijke en strafrechtelijke feiten. De complexere bestuursrechtelijke trajecten worden afhankelijk van het onderwerp opgepakt door (de juristen van) team Handhaving, De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid of team Veiligheid.

Het grote verschil met de politie is dat de politie algemene opsporingsbevoegdheden heeft voor alle wetgevingen en de handhavers (buitengewoon opsporingsambtenaar) alleen op toegewezen bevoegdheden ([zie ook de bijlage 1](#)). De handhaver beperkt zich tot het handhaven van feiten die aan te merken zijn als overlast, verloedering of veiligheid voor zover dit laatste niet ziet op de openbare orde.

Daar waar er sprake is van overlap van taken en bevoegdheden maken politie en handhaving afspraken. Deze zijn vastgelegd in een handhavingsarrangement en worden indien aan de orde herzien.

De bevoegdheden van toezichthouders zijn vastgelegd in de Algemene wet bestuursrecht en mogen alleen ingezet worden vanuit de functie en als zij hiertoe zijn aangewezen door het college en de burgemeester.

In de landelijke [Beleidsregels](#) en het [Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar](#), inclusief de domeinlijst, staan de bevoegdheden, de eisen en verplichtingen gekoppeld aan het vak van handhaver. De opsporingsbevoegdheden worden door Justis toegekend namens de minister, maar pas als de noodzaak voor de bevoegdheden is aangetoond en dit besproken is in de gezagsdriehoek. De individuele handhaver wordt vervolgens nog eens getoetst op bekwaamheid en betrouwbaarheid alvorens deze na beëdiging door of namens de korpschef de bevoegdheden daadwerkelijk mag inzetten. Handhavers zijn gehouden aan strikte protocollen en [permanente her- en bijscholing](#) om hun bevoegdheden te behouden. Onderstaand figuur uit de landelijke ‘[Gezamenlijke actieagenda gemeentelijke handhaving 2022-2024](#)’ geeft een goed beeld van waar handhaving openbare ruimte van is.

De landelijke Actieagenda is een duidelijk voorbeeld dat de ontwikkelingen niet stilstaan. Mede in het licht van deze Actieagenda gaan we daarom de komende jaren een doorontwikkeltraject in zoals hierna wordt beschreven.

Uitvoering taken

(verschilt per gemeente/handhaver)

- Aanpak van overlast en kleine ergernissen die de leefbaarheid aantasten in de openbare ruimte (hondenpoep, afval, verkeer)
- Opsporing van strafbare feiten binnen de openbare ruimte en eventuele voorbereiding en vervolging
- Toezicht en handhaving parkeren
- Toezicht en handhaving de drank en horeca
- Toezicht en handhaving evenementen
- Toezicht en handhaving Digitaal Opkopers Register
- Toezicht en handhaving vuurwerk
- Toezicht manifestaties
- Aanpak jeugdoverlast
- Aanpak drugsoverlast en -criminaliteit
- Aanpak ondermijning (signalering en specifieke 'RIEC casuïstiek')
- Hulpverlening bij calamiteiten (EHBO/reanimatie)

Visie en uitgangspunten handhaving

Als onderdeel van de doorontwikkeling hebben we als team Handhaving een visie en uitgangspunten bepaald om met elkaar scherp te hebben hoe we (samen) werken. Voor de visie sluiten we aan bij de visie zoals deze is opgesteld vanuit de VNG actieagenda Handhaving:

“Samen met alle bewoners, ondernemers, bezoekers en ketenpartners maken en houden wij onze gemeenten leefbaar, veilig en schoon. Wij zijn aanspreekbaar en geven op een aansprekende wijze invulling aan onze eigen taken, rollen en verantwoordelijkheden. Voor handhaving en toezicht geldt dat wij op het juiste moment op de juiste plaats willen zijn en slim en snel handelen. Dit kunnen wij door flexibele inzet te plegen en te sturen op harde en zachte informatie en samenwerking. Daarmee zijn we een betrouwbare partner en herkenbaar. De veiligheid en professionaliteit van onze medewerkers staat voorop.”

Om hier verder vorm aan te geven zijn kernwaarden ([zie bijlage 2](#)) en zijn vijf uitgangspunten geformuleerd over hoe het team Handhaving van Dordrecht wil werken.

De vijf uitgangspunten

We zijn zichtbaar en aanspreekbaar

Dit doen we door voornamelijk lopend of fietsend de straat op te gaan of anderszins zoals de auto en boot. Tijdens de surveillance dragen we een uniform dat de herkenbaarheid verder vergroot. Ook zijn we actief op sociale media en participeren we in wijkoverleggen en andere overleggen en wijkbijeenkomsten. In bijzondere situaties, bijvoorbeeld wanneer herkenbaarheid niet gewenst is, werken we in burger.

We werken wijkgericht

Als wijkhandhavers zijn we bekend in de wijk doordat wij samenwerken met bewoners, ondernemers en wijkprofessionals. We participeren actief in de wijkoverleggen. De capaciteit is afgestemd op de wijk en door een langere periode in dezelfde wijk werkzaam te zijn, creëren we bekende gezichten in de wijk. Hierdoor ontstaat steeds meer vertrouwen bij inwoners en ondernemers. De handhavers worden gemakkelijker aangesproken en treden sneller en treden sneller en meer preventief op.

We werken samen en integraal

Het vergroten van de leefbaarheid en veiligheid in de wijken is een gedeelde verantwoordelijkheid van overheden, ondernemers, instellingen en inwoners. We werken daarom intensief samen met interne en externe partners.

- We voeren controles uit met andere toezichthoudende en handhavende instanties zoals politie, omgevingsdienst, belastingdienst en Staatsbosbeheer.
- We zijn betrokken bij en adviseren over beleidsontwikkeling op handhavingstaken.
- Integraal houdt ook in dat we breed kijken naar de zaken die we tegenkomen op straat. Leefbaarheidszaken die niet passen in onze eigen bevoegdheden delen we met interne en externe partners.

We werken informatie gestuurd en doelgericht

Binnen de wettelijke kaders van de privacywetgeving verzamelen en analyseren we data uit interne en externe (openbare) bronnen om leefbaarheids- en veiligheidsproblemen te signaleren en te analyseren voor:

- een effectieve dagelijkse inzet;
- het herverdelen van prioriteiten en capaciteit;
- het opstellen van periodieke rapportages;
- beleidsontwikkeling op leefbaarheid en veiligheid.

We zijn professioneel en bekwaam

We zijn bevoegd en bekwaam, opgeleid en beëdigd tot Buitengewoon Opsporingsambtenaar (boa) en aangewezen als toezichthouder voor de APV en andere verordeningen. Wij zijn ons bewust van onze uitstraling in de wijk en naar onze collega's. Zo hebben wij oog voor ons uniform en zijn wij ons bewust van de houding die wij aannemen op straat en de manier waarop wij met burgers en met elkaar communiceren. We werken samen en staan open voor feedback. We waarborgen altijd de veiligheid van onszelf, collega's en betrokken burgers, ondernemers en bezoekers. Tenslotte hebben we professionele ondersteuning in de vorm van een eigen bedrijfsbureau die onze juridische kwaliteit borgt, zorgt voor een goede inroostering en de kwaliteit van onze materialen.

Kaders, strategie en beleidsregels handhaving

Als team Handhaving zijn wij van toezicht en handhaving van de leefbaarheid en veiligheid. Wij vinden het belangrijk dat inwoners, ondernemers en bezoekers in Dordrecht kunnen leven, werken, ondernemen en recreëren in een veilige, leefbare en levendige stad.

Dit doen wij door in de wijken in verbinding te staan met de inwoners, ondernemers en bezoekers om te horen en te zien wat er leeft in de wijk. Bij misstanden helpen we inwoners en ondernemers met het nemen van eigen verantwoordelijkheid voor een veilige en leefbare stad. Waar nodig zijn we consequent en pakken we door. Dit doen we op thema's afval en vervuiling, verkeersveiligheid, parkeren, overlast, honden, evenementen, horeca, apv-vergunningen en vanwege onze beperkte bevoegdheden in mindere mate op thema's zoals natuur, milieu en (ondermijnende) criminaliteit.

Als team Handhaving werken we binnen de gestelde kaders. Hierbij maken we onderscheid tussen de wettelijke handhavingkaders en beleidskaders. Deze kaders zijn de basis om te komen tot prioriteiten en ontwikkelthema's op het gebied van handhaving. In [bijlage 3](#) zijn de wettelijke kaders opgenomen. De belangrijkste beleidskaders voor handhaving zijn:

- [Veiligheid](#): Integraal veiligheidsplan Dordrecht 2023-2026: [Een veilige stad begint in de wijk](#);
- [Afval](#): [Grondstoffenplan Dordrecht 2021-2030](#) en [Programmaplan Schoon](#);
- [Verkeer](#): Verkeersveiligheid, [parkeren](#) en het [Mobiliteitsplan](#);
- [Economie](#): [Toekomstbeeld binnenstad](#), [evenementenbeleid](#), [horeca](#);
- [Jeugd en gezondheid](#): [Preventie en handavingsplan Alcohol](#);
- [Honden](#): [hondenoverlast](#) en gevaarlijke honden;
- [Nationaal programma Dordt West](#).

Landelijke handhavingstrategie

De [landelijke handhavingstrategie omgevingsrecht](#) geeft ons algemeen richting op welke wijze er handhavend opgetreden dient te worden om tot het gewenste naleefgedrag te komen. Dit houdt zoveel in als dat de mate van optreden wordt bepaald op basis van het gedrag van de overtreder en de ernst/gevolgen van de overtreding. In het toepassen van de landelijke handhavingstrategie hanteren we het uitgangspunt dat bewoners en ondernemers in de eerste plaats een grote eigen verantwoordelijkheid hebben en zorgen dat de omgeving veilig en leefbaar blijft, door zelf de regels na te leven en anderen helpen dit ook te doen. Zo houden ze samen de buurt leuk, leefbaar en veilig. Om dit te bereiken wordt er veel aan inwoners en ondernemers overgelaten om zaken zelf op te lossen. Waar dat nog niet mogelijk blijkt te zijn, kan de gemeente optreden als mediator en zal zij als laatste redmiddel niet schromen om handhavend op te treden. Bij dat optreden starten we met het gesprek en waar nodig schalen we op naar de zwaarste middelen.

Bij specifieke onderwerpen worden nadere regels opgesteld om duidelijk te maken waarom, hoe en waarop er wordt gehandhaafd. Waar nodig stellen we deze regels samen op met ketenpartners. Hierdoor kan er gericht, sneller en eenduidiger gewerkt worden. Ook krijgen inwoners en ondernemers een beter inzicht hoe de gemeente omgaat met handhavingstaken en bevoegdheden. Voorbeelden van dergelijke regels zijn:

- de beleidsregels [art. 13b Opiumwet](#);
- de beleidsregels [aanpak heling](#);
- de beleidsregels [bijtincidenten honden](#);
- het handhavingbeleid [horeca en alcohol](#).

Waar gaat handhaving zich op richten?

Op basis van de beleidskaders en beschikbare capaciteit zijn vijf handhavingsprioriteiten benoemd waar we ons de komende jaren op gaan richten. Deze prioriteiten worden jaarlijks nader uitgewerkt in een uitvoeringsplan.

Leefbare wijken

Doel:

- Vergroten van de leefbaarheid en veiligheid in de wijken

Relatie met uitgangspunten zichtbaar en aanspreekbaar, professioneel en bekwaam en wijkgericht werken

We zetten onder andere in op:

- vaste wijkboa's zichtbaar en aanspreekbaar aanwezig in de wijk;
- inzet bij Programma Kromhout/Kasperspad e.o.;
- tijdelijke uitbreiding capaciteit o.b.v. PA;
- versterken informatiegestuurd handhaven;
- actief participeren in wijkaanpak;
- uitvoeren Alcoholwet en evenementencontroles, en;
- betrokkenheid bij beleidsvorming zoals nieuw evenementenbeleid.

Schone wijken

Doel:

- Hergebruik van grondstoffen om uitputting van natuurlijke grondstoffen te voorkomen en beheersbaar houden afvalstoffenheffing
- Schone leefomgeving

Relatie met de uitgangspunten wijkgericht werken, zichtbaar en aanspreekbaar, informatie gestuurd en doelgericht en samen en integraal werken

We zetten onder andere in op:

- wijkboa's die de hotspots kennen, mede op basis van informatiegestuurd handhaven;
- dagelijkse wijkoverstijgende inzet op hotspots en verbetering afstemming met HVC, en;
- onderzoeken mogelijkheden uitbreiden bestuursrechtelijk handhaven, zoals de bestuurlijke boete en last onder dwangsom/ bestuursdwang.

<p>Jeugd- en zorgoverlast</p> <p>Doel:</p> <ul style="list-style-type: none">• Terugdringen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit• Bijdragen dat jongeren opgroeien in een veilige omgeving• Bevorderen inclusieve samenleving voor kwetsbare personen <p><i>Relatie met de uitgangspunten informatie gestuurd en doelgericht werken, zichtbaar en aanspreekbaar en samen en integraal werken</i></p>	<p>We zetten onder andere in op:</p> <ul style="list-style-type: none">• investeren in een goede verbinding met de jeugd op straat en de professionals in de wijk;• uitbreiden mogelijkheden HALT verwijzingen;• onderzoeken mogelijkheden uitbreiden taakspecialisatie jeugdboa mede op basis Nationaal Programma en in samenhang met de aanpak op ondermijning;• investeren in een goede informatiepositie in de wijk met bewoners, ondernemers en ketenpartners om woon- en zorgoverlast vroegtijdig te signaleren en adresseren, en;• onderzoeken welke rol voor handhaving passend is bij de complexe problematiek rondom woon- en zorgoverlast.
<p>Bereikbaarheid en verkeersveiligheid</p> <p>Doel:</p> <ul style="list-style-type: none">• Bevorderen verkeersveiligheid• Terugdringen parkeeroverlast en excessen <p><i>Relatie met de uitgangspunten zichtbaar en aanspreekbaar en professioneel en bekwaam werken</i></p>	<p>We zetten onder andere in op:</p> <ul style="list-style-type: none">• doorvoeren pilot scanauto voor effectieve parkeerhandhaving;• aanpak verkeersaso's zoals lawaai voertuigen, parkeren invalideplaats;• uitbreiden bevoegdheden en inzet op verkeersveiligheid, en;• anticiperen op ontwikkelingen onder andere uit nieuw mobiliteitsplan.
<p>Ondermijning¹</p> <p>Doel:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vergroten weerbare samenleving• Terugdringen overlast als gevolg ondermijnende criminaliteit in wijken, bedrijventerreinen en buitengebied <p><i>Relatie met uitgangspunten informatie gestuurd en doelgericht en samen en integraal werken</i></p>	<p>We zetten onder andere in op:</p> <ul style="list-style-type: none">• versterken informatiepositie in de wijken en op fenomenen;• taakspecialisten die wijkoverstijgend en regionaal inzetbaar zijn op ondermijning zoals mensenhandel, DOR, alcoholwet, (faciliteren) drugscriminaliteit;• uitbreiden aantal boa's domein II, en;• gerichte en geplande (integrale) controles met ketenpartners.

¹ Opsporing van ondermijnende criminaliteit is nadrukkelijk geen taak van handhaving maar van de politie en andere diensten.

De komende periode wordt, met gebruikmaking van de gereserveerde middelen uit het Politiek Akkoord, op basis van de bovenstaande prioriteiten de wijkaanpak geïntensiveerd door het tijdelijk uitbreiden van (in te huren) handhavers. Ook investeren we, met onder andere extra capaciteit en innovatie bij ons eigen team Bedrijfsondersteuning, in het verbeteren van onze werkzaamheden en data-analyse.

Ontwikkelthema's team Handhaving

Aantrekkelijke werkgever

De komende jaren zetten we het traject door van inhuur naar medewerkers in vaste dienst. We willen de handhavers langdurig aan ons verbinden. Daarvoor is het belangrijk een aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven.

Strategisch personeelsmanagement	De huidige instroom van personeel is jong, daarmee zijn de personeelskosten relatief laag. De ambitie is om deze medewerkers langdurig aan de gemeente te verbinden alsmede om een goede leeftijdsverdeling te krijgen binnen het team en een goede verdeling te krijgen van kennis en ervaring. Met strategisch personeelsmanagement willen we tot een juist evenwicht komen van langdurige dienstverbanden, leeftijd en ervaring.
Veiligheid op het werk	Handhaver is een mooi vak met vele mooie ontmoetingen. Er zit ook een donkere rand aan het vak. De handhavers krijgen op straat te maken met de afhandeling van een groeiend aantal (heftige) incidenten. Ook komt het voor dat er geweld wordt geuit/gebruikt richting de handhavers. We creëren een team waarin iedereen zich veilig voelt. Waarbij we elkaar professioneel opvangen na incidenten en er geen plaats is voor geweld richting onze handhavers. We volgen hierbij de richtlijnen van <u>'Veilig publieke dienstverlening'</u> .
Vitaliteit op de werkvloer	Veel handhavingsteams hebben te maken met een relatief hoog ziekteverzuim, zo ook Dordrecht. De oorzaken liggen vaak bij de mentale en fysieke consequenties van onregelmatige diensten, voeding en voldoende beweging alsmede hetgeen men meemaakt op straat. We zetten diverse interventies in om het verzuim te verminderen en de duurzame inzetbaarheid te vergroten.

Professionalisering

Gekeken naar de Gezamenlijke Actieagenda Gemeentelijke Handhaving wordt de komende jaren landelijk geïnvesteerd in de positie en professionalisering van de gemeentelijke handhaver. Als team volgen we deze ontwikkeling en investeren we pro-actief in de professionaliteit van het team.

Opstellen procesbeschrijvingen en handboek	Handhaving is een groot team. Het is daarom belangrijk om afspraken vast te leggen hoe we willen werken en hoe we met elkaar en het materiaal omgaan. Overdracht van kennis en cultuur is nu veelal mondeling. Bij een professioneel team hoort dat dit soort zaken zijn vastgelegd in een handboek en procesbeschrijvingen. Dit vergroot de uniformiteit en transparantie van handhaving en borgt de manier waarop we onder andere informatie vastleggen en delen.
Investeren in training en opleiding	Met opleidingen investeren we in de kwaliteit van het team en blijven we een aantrekkelijke werkgever. De opleidingen worden nu geregeld door de marktpartij. Tegen het einde van de overeenkomst onderzoeken we de wenselijkheid en mogelijkheden om de training en opleiding zelf en dichterbij huis te organiseren.
Versterken ketensamenwerking	Als team Handhaving zijn wij van toezicht en handhaving van de leefbaarheid en veiligheid. Dit doen we niet alleen. We merken dat we nog niet altijd goed worden gevonden en ook zelf kunnen we nog meer de verbinding zoeken. De komende jaren versterken we intern en extern onze positie in de organisatie, wijk en regio. Dit doen we door te investeren in de beleidscapaciteit van het team en het beter in positie brengen van de wijkboa, de taakspecialist, teamcoördinator en teamleiders.
Passende organisatiestructuur	Bij de professionalisering en verschuiving van taken en rollen kijken we ook naar een passende organisatiestructuur van het team.

Uitbreiden taken en bevoegdheden

De verwachting is dat komende jaren het aantal taken en bevoegdheden landelijk en lokaal zal uitbreiden. Hier willen we als team op voorbereid zijn en waar mogelijk actief betrokken zijn en een standpunt over innemen.

Actualisatie handhavingsarrangement met politie	<p>Handhaving krijgt steeds meer bevoegdheden. In het handhavingsarrangement maken politie en handhaving afspraken over wie wat doet.</p> <p>De komende periode gaan we intensiever met de politie en veiligheid in gesprek om de afspraken in het handhavingsarrangement aan te scherpen, zodat nog duidelijker wordt wie waar van is en we de samenwerking kunnen verstevigen.</p>
Onderzoek meer bestuursrechtelijk handhaven	<p>Op diverse onderwerpen zetten we al bestuurlijke maatregelen in zoals bij de Alcoholwet, gevaarlijke honden en drugsoverlast. Komende periode onderzoeken we de mogelijkheden dit verder uit te breiden naar bijvoorbeeld afval.</p>
Deelname aan (landelijke) pilots	<p>We reflecteren op ons eigen werk ten aanzien van taken en bevoegdheden. Ook volgen we hierin landelijke ontwikkelingen. Waar mogelijk initiëren we eigen pilots of melden we ons aan voor landelijke projecten rondom bevoegdheden zoals straatintimidatie, verkeersshuften en andere kansen die zich voordoen.</p>
Versterken/uitbreiden regionale dienstverlening	<p>Binnen de Drechtsteden vervult Dordrecht een centrumfunctie. Voor Hendrik-Ido-Ambacht en Sliedrecht voeren we de handhavingstaken openbare ruimte al uit. We staan open om dit verder uit te breiden naar andere gemeenten. We onderzoeken of die behoefte er ook is voor cameratoezicht of andere specifieke thema's.</p>

Verbeteren informatie - en doelgericht handhaven

Toezicht en handhaven is keuzes maken over de inzet van kennis en capaciteit zodat je zoveel mogelijk op de juiste plaats en tijd bent. Het optimaal gebruik van beschikbare informatie kan helpen om te komen tot de juiste inzet en kunnen kleine problemen in de kiem worden gesmoord voordat ze groot en onbeheersbaar zijn.

Verbeteren van registraties	<p>Als team maken we gebruik van diverse registratiesystemen voor het vastleggen van waarnemingen, waarschuwingen en boetes. Dit geeft veel inzichten maar kost ook tijd.</p> <p>De komende jaren zoeken we naar de juiste balans tussen straatwerk, registratiedruk en informatiebehoefte. Dit kan onder andere door het verbeteren van de registratiesystemen en (tijdelijk) extra capaciteit voor data-analyse.</p>
Optimaliseren gebruik van (openbare) bronnen	<p>Op diverse onderwerpen maken we nu al gebruik van open en gesloten bronnen om leefbaarheid- en veiligheidsknelpunten te signaleren. Hierbij werken we ook samen met andere afdelingen en met ketenpartners.</p> <p>We onderzoeken hoe we, binnen de privacywetgeving, het gebruik van deze bronnen verder kunnen optimaliseren in de dagelijkse briefing en bij integrale controles.</p>
Beleidspositie van handhaving binnen de organisatie en keten versterken	<p>Als team handhaving geven we uitvoering aan beleid. Met het actief leveren van harde en zachte data van de straat en uit onze registratiesystemen kunnen wij beleidsafdelingen voorzien van informatie.</p> <p>Hiervan wordt nog onvoldoende gebruik gemaakt bij beleidsvorming. We willen deze mogelijkheden verder verkennen en kenbaar maken binnen de organisatie en ketenpartners.</p>

Bijlagen

Bijlage 1: Bevoegdheden team Handhaving

Hieronder staan alleen de wetten. De specifieke artikelen staan uitgewerkt in de Domeinlijst.

Toezichthouders (aanwijzingsbesluit)	Boa's (domeinlijst 1 (dd 25-1-2023))
<ul style="list-style-type: none"> • Afvalstoffenverordening Dordrecht; • Alcoholwet, voor zover de toezichthouders voldoen aan de aanstelling- en opleidingseisen zoals neergelegd in artikel 41, tweede lid van de Alcoholwet; • Algemene Plaatselijke Verordening (APV) Dordrecht; • Drank- en horecaverordening Dordrecht of de daarvoor in plaats tredende verordening; • Havenverordening Dordrecht; • Marktverordening Dordrecht; • Parkeerverordening c.q. Verordening parkeerbelastingen Dordrecht; • Wegsleeperverordening Dordrecht; • Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) of de daarvoor in plaats tredende wet; • Wet op de kansspelen, en; • Winkeltijdenwet c.q. Verordening winkeltijden Dordrecht. 	<p>Voor de herkenning zijn de nummers uit de Domeinlijst aangehouden.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Besluit personenvervoer 2000; 2. Binnenvaartpolitiereglement; 3. Binnenvaartwet; 4. Alcoholwet;* 5. Huisvestingswet 2014; 6. Verordeningen en/of keuren voor zover betrokkene daarvoor door het bevoegde bestuursorgaan is aangewezen; 7. Tabaks- en rookwarenwet;* 8. Visserijwet 1963;* 9. Artikel 2.3.6 Vuurwerkbesluit; 10. Wegenverkeerswet 1994 (WVW) en het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV); 11. Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen; 12. Wet op de kansspelen; 13. Wet openbare manifestaties; 14. Wet personenvervoer 2000; 15. Wet veiligheidsregio's; 16. Noodverordening etc.publieke gezondheid; 17. Wetboek van Strafrecht; 18. Winkeltijdenwet; 19. Woningwet;* 20. Wrakkenwet; 21. Zondagswet; 22. Andere strafbare feiten, indien hij daarmee in een concreet opsporingsonderzoek of voor een concreet project door een officier van Justitie wordt belast voor de duur van dat onderzoek of project; 23. Wet publieke gezondheid, en; 24. Omgevingswet* <p>* wet economische delicten</p>

Bijlage 2: Kernwaarden team Handhaving

Voor een handhavende organisatie is de intentie waarmee we aan het werk gaan essentieel. In onze kernwaarden leggen we dit vast. In 2023 hebben we gezamenlijk onze kernwaarden opnieuw invulling gegeven. We hebben gekeken naar eventuele veranderingen in onze werkzaamheden, maar ook hoe het Politiek Akkoord 2022-2026 van invloed is hierop. Vervolgens hebben we onderzoek gedaan naar de kernwaarden van vergelijkbare organisaties zoals politie, defensie en de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit. Op basis van deze informatie hebben we de volgende vijf kernwaarden geformuleerd: zichtbaar & aanspreekbaar, integer, professioneel, slagvaardig en gastheer. Binnen de kernwaarden bestaat geen rangorde. Ze zijn allen even belangrijk en beïnvloeden elkaar.

Zichtbaar en aanspreekbaar

De wijkhandhavers zijn bekend in de wijk door samen te werken met bewoners, ondernemers en wijkpartners. Dit doen we zo laagdrempelig mogelijk door zichtbaar aanwezig te zijn, voornamelijk lopend of fietsend. Tijdens de surveillance dragen we een uniform wat de zichtbaarheid verder vergroot. Ook zijn we actief op sociale media en participeren in wijk overleggen. De capaciteit is afgestemd op de wijk en door een langere periode in dezelfde wijk werkzaam te zijn, creëren we bekende gezichten in de wijk. Hierdoor ontstaat meer vertrouwen bij inwoners waardoor zij ons gemakkelijker en sneller aanspreken en wij eerder kunnen handhaven om (grotere) problematiek te voorkomen.

Integer & betrouwbaar

Integriteit is de basis voor ons handelen omdat wij een voorbeeldfunctie hebben voor de samenleving. Normen en waarden waarop wij handhaven dragen we uit, binnen- en buiten werktijd. Integriteit heeft voor ons betrekking op het op de juiste manier omgaan met materialen zoals het uniform, de gereedschappen en voertuigen. Tijdens onze werkzaamheden handelen wij niet uit eigenbelang maar voor de leefbaarheid en veiligheid van de buurt, wijk of stad. We zijn consistent en rechtvaardig gedurende ons optreden en leggen verantwoording af aan burgers, ondernemers en het gemeentelijk bestuur over ons handelen. Daarom werken we met een handboek en procesbeschrijvingen en leggen we onze handelingen vast. Wij beogen dan ook om te zeggen wat we doen en doen wat we zeggen zodat de betrouwbaarheid van ons handelen zo hoog mogelijk is.

Professioneel

We zijn bevoegd en bekwaam, opgeleid en beëdigd tot Buitengewoon Opsporingsambtenaar (boa) en aangewezen als toezichthouder voor de APV en andere verordeningen. Wij zijn ons

bewust van onze uitstraling in de wijk en naar onze collega's. Zo hebben wij oog voor ons uniform en zijn wij ons bewust van de houding die wij aannemen op straat en de manier waarop wij met burgers- en elkaar communiceren. We werken samen en staan open voor feedback. We waarborgen altijd de veiligheid van onszelf, collega's en betrokken burgers, ondernemers en bezoekers. Onze taken plannen we vooraf in om zo efficiënt en effectief mogelijk te handhaven. Tegelijkertijd zijn we flexibel waardoor we kunnen inspelen op de behoeftes van de buurt, wijk of stad. Ook buiten kantoor tijden zijn we inzetbaar voor bijvoorbeeld integrale nachtelijke controles. Tenslotte hebben we professionele ondersteuning die onze juridische kwaliteit borgt, zorgt voor een goede inroostering en de kwaliteit van onze materialen.

De komende jaren willen we meer taakaccenten aanbrengen door middel van trainingen. Hierdoor behouden- en creëren we professionele teams met steeds meer kennis rondom specifieke onderwerpen en taken, bijvoorbeeld prostitutie controles, afval controles en jeugdoverlast. Ook realiseren we hiermee dat handhavers de kans krijgen om zich te blijven ontwikkelen en creativiteit te tonen rondom de onderwerpen waar zij gespecialiseerd in zijn. Tenslotte willen we professionaliseren door meer gebruik te maken van de data die wij tot onze beschikking hebben. Deze monitoring en biedt de mogelijkheid om de aansturing op tactisch en strategisch niveau te verbeteren

Slagvaardig

We zetten in op effectief toezicht, passend bij de situatie en hebben een proactieve houding waarbij wij vooruitkijken om eventuele toekomstige problemen zo snel mogelijk te signaleren en te voorkomen. Dit doen we door in verbinding te staan met inwoners, ondernemers, interne en externe partners alsmede het gebruiken en delen van eigen en open informatiebronnen, alles binnen de kader van de privacywetgeving. We hebben een 'open-mind' ten aanzien van eventuele uitdagingen of problemen gedurende onze werkzaamheden. Wanneer handhaven niet mogelijk lijkt, zoeken we creatief naar oplossingen om alsnog op te treden. Dit kan door bestaande bevoegdheden op een andere manier in te zetten of verder te kijken. Zo kunnen wij collega's binnen en buiten de organisatie erbij betrekken of een bestuurlijke rapportage opmaken waarin wij een advies geven.

Gastheer

Wij zijn gastheer en daarmee tegelijkertijd ambassadeur van de stad en stellen ons dienstbaar op. Wij staan open voor vragen, zorgen en meldingen vanuit de buurt of wijk op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Door goed te luisteren kunnen wij in onze rol als gastheer mensen de 'weg wijzen' of op het juiste spoor zetten. Daarnaast spreken we in sommige situaties inwoners en bezoekers preventief aan om goed gedrag te bewerkstelligen en treden repressief op waar nodig. We besteden extra aandacht aan straten of buurten in de wijk waar in het verleden overlast is ontstaan en letten hier extra op tijdens de surveillance.

Bijlage 3: Wettelijke kaders handhaving

Hieronder volgt een vereenvoudigde weergave van het wettelijk kader waarbinnen team handhaving opereert.

Wettelijke kaders handhaving	
Anwijzingsbesluit:	Hierin bepaalt het college op welke wetten en verordeningen de toezichthouders in hun gemeente kunnen handhaven
Algemene wet bestuursrecht	In artikel 5:11 t/m 5:20 wat onder een toezichthouder wordt verstaan en welke regels hiervoor gelden.
Beleidsregels boa	Deze landelijke beleidsregels beschrijven onder andere wat een buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) is en welk beleid er is rondom boa's. De beleidsregels boa worden doorlopend aangepast. De boa Openbare Ruimte heeft een breed pakket aan bevoegdheden waarmee het lokale veiligheidsbeleid gericht op de aanpak van overlast, kleine ergernissen en andere feiten die de leefbaarheid aantasten binnen de openbare ruimte, kan worden gehandhaafd. Het te handhaven feit is aan te merken als overlast, verloederend of veiligheid voor zover dit laatste niet ziet op de openbare orde.
Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar	In het besluit buitengewoon opsporingsambtenaar – waarin regels ter uitvoering van artikel 142 lid 4 Sv. staan – vind je artikelen over de bekwaamheid en betrouwbaarheid, de beëdiging, de instructie (onder andere legitimatiebewijs en zichtbaar insigne) en het toezicht op de boa.
Categoriale beschikking	Dienst Justis kent de bevoegdheden toe, als de gemeente in afstemming met de gezagsdriehoek en na advisering door de (direct) toezichthouder de noodzaak hiervoor heeft aangetoond. Een categoriale beschikking is een toekenning voor het gehele team en is 5 jaar geldig ² . Wel toetst Justis per individu de bekwaamheid en betrouwbaarheid. Na toekenning volgt een beëdiging door de korpschef. Voor de betrouwbaarheid geldt een VOG-p en voor bekwaamheid geldt een verplichte permanente her- en bijscholing .
Geweldsmiddelen	Een boa heeft andere bevoegdheden dan de politie. In voorkomende gevallen kan het ministerie van Justitie en Veiligheid besluiten een boa politiebevoegdheden (zoals fouilleren) of geweldsmiddelen (zoals handboeien, wapenstok, pepperspray) toe te kennen. Dienst Justis kent de bevoegdheden en eventuele geweldsmiddelen toe, als de gemeente de noodzaak hiervoor heeft aangetoond, de gezagsdriehoek hiermee heeft ingestemd en de boa bekwaam en betrouwbaar is. De bekwaamheid voor gebruik van geweldsmiddelen wordt jaarlijks getoetst.
Politiewet	Een boa kan in de openbare ruimte op basis van artikel 7 lid 7 van de Politiewet 2012 geweld gebruiken als de situatie dit rechtvaardigt. Dit kan alleen als het ministerie van Justitie en Veiligheid deze bevoegdheden heeft toegekend. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf. Ook is de boa bevoegd tot het doen van onderzoek aan de kleding van personen als onmiddellijk gevaar dreigt voor leven of veiligheid. Ook hiervoor is een toekenning van het ministerie van Justitie en Veiligheid nodig.
Verordeningen	Een gemeentelijke verordening is een op gemeentelijk niveau vastgesteld algemeen verbindend voorschrift. Hierin worden nadere voorschriften gesteld over onder andere leefbaarheid zoals verkeer, horeca, afvalinzameling, overlast en milieu. Voor handhaving zijn de belangrijkste verordeningen de APV , de afvalstoffenverordening , de parkeerbelasting verordening en de Alcoholwetverordening . Waar nodig liggen hieronder nog aanwijzingsbesluiten en beleidsregels.
Wetboek van Strafvordering:	In artikel 142 Wetboek van Strafvordering (Sv.) is bepaald wie als buitengewoon opsporingsambtenaar met de opsporing van strafbare feiten is belast.

² Huidige beschikking is geldig tot 5 september 2027 en biedt de ruimte voor maximaal 150 boa's.

Colofon

Tekst

Gemeente Dordrecht

Fotografie

jorgen.nl

Vormgeving

Rocketboys Creative Studios